

**Zó wil ik het
als mijn sterven daar is**

Handreiking voor het
regelen van mijn begrafenis

Inhoudsopgave

Een woord vooraf	4
1. Wilsbeschikking	6
2. Kennisgeving van overlijden	7
3. Algemene zaken	10
4. De rouwkaart en condoléance	14
5. De rouwdienst	17
6. De begrafenis	19
7. Na de begrafenis	21
8. Ruimte voor aantekeningen	23

Een woord vooraf

Hierbij wordt u een wilsbeschikking aangeboden die gebruikt kan worden voor het kenbaar maken van uw wensen rondom uw sterven en begrafenis. We weten het allemaal: “Het is de mensen gezet eenmaal te sterven, en daarna het oordeel” (Hebreeën 9:27). Hoewel we dat weten, blijkt toch steeds weer dat we weinig stilstaan bij ons sterven. Veel mensen stellen daarover niets op schrift, zodat hun nabestaanden niet weten wat hun wensen zijn ná hun sterven. En dat brengt de nabestaanden soms behoorlijk in de problemen. Op zich is het al een moeilijke taak om ná het overlijden van een geliefde alles rondom de begrafenis te regelen. Zeker als het sterven zeer plotseling of erg aangrijpend is geweest. Wat is het dan moeilijk om de aandacht erbij te houden, als de begrafenisondernemer langs komt om alles te regelen.

Het komt ook voor dat een begrafenis moet worden geregeld door nabestaanden die wat verder van u afstaan dan bijvoorbeeld eigen kinderen. Wat kan het dan moeilijk zijn om aan te geven wat u gewenst zou hebben. Het invullen van deze wilsbeschikking kan hier goede diensten bewijzen. Hiermee neemt u uw nabestaanden heel wat zorgen uit handen en zal straks uw begrafenis plaatsvinden op een wijze die u wenst.

Het invullen van deze wilsbeschikking is geen eenvoudige zaak. Want daarbij worden we toch wel heel direct geconfronteerd met ons heengaan. In de Bijbel zien we echter dat verschillende mensen voorbereidingen treffen voor hun sterven. Daarom is het

goed dat wij dat óók doen. En dan is de beste voorbereiding dat we de Heere zoeken en leren kennen. Als dat zó mag zijn, behoeven we deze wilsbeschikking niet met een bevende hand in te vullen. Gods kinderen mogen door genade bij ogenblikken weten: ná de dood is het leven mij bereid (Psalm 49).

Maar, als we de Heere nog niet kennen, dan moeten we niet alleen deze wilsbeschikking invullen. Dan moeten we allereerst en allermeeft de Heere zoeken, terwijl Hij nog te vinden is! Onbekeerd sterven zal vreselijk zijn, hoe netjes onze begrafenis ook verlopen zal! En zó wil deze wilsbeschikking ons bepalen bij datgene wat ons allen te wachten staat.

Neem er de tijd voor om het rustig in te vullen, eventueel met de hulp van anderen, zo mogelijk van uw kinderen. Houdt bij het invullen van deze wilsbeschikking rekening met het beleid van uw kerkenraad. Denk hierbij met name aan het in- en uitleidend orgelspel, het zingen van psalmen tijdens de rouwdienst en bij het graf. En mocht u later over een bepaald punt anders denken, corrigeer dan wat u eerder invulde. Leg het boekje op een bij anderen bekende plaats weg, als u het ingevuld hebt. Dan kan het ná uw overlijden opgezocht en gebruikt worden. De Heere sterke u bij het invullen. Doe het in de wetenschap dat Hij wil dat alle dingen, ook onze begrafenis, met orde zullen geschieden (1 Korinthe 15:40).

---

1. Wilsbeschikking

Deze wilsbeschikking met beschrijving van de persoonlijke wensen voor de begrafenis is bestemd voor de nabestaande(n) van ondergetekende:

Naam: .....

Voornamen: .....

Adres: .....

Woonplaats: .....

Geboortedatum: .....

Geboorteplaats: .....

Handtekening: .....

Datum: .....

Plaats: .....

Toelichting

In de moeilijke dagen na een overlijden is een wilsbeschikking voor de nabestaande(n) een waardevol document. Het helpt de begrafenis te regelen volgens uw wensen. Er behoeven dan geen overhaaste dingen geregeld te worden waardoor soms verkeerde beslissingen worden genomen. Bij het invullen kan er natuurlijk overleg zijn met een vertrouwenspersoon, één van de kinderen of een familielid, iemand van de kerkenraad of iemand anders. Soms kan ook bij een begrafenisondernemer worden geregistreerd dat er een wilsbeschikking aanwezig is.

---

2. Kennisgeving van overlijden

Van mijn overlijden moeten aanstonds de volgende personen op de hoogte worden gebracht:

1. (Familie)relatie: .....

Naam: .....

Adres: .....

Telefoon: .....

Plaats: .....

2. (Familie)relatie: .....

Naam: .....

Adres: .....

Telefoon: .....

Plaats: .....

3. (Familie)relatie: .....

Naam: .....

Adres: .....

Telefoon: .....

Plaats: .....

Desgewenst kunnen er meerdere personen worden ingevuld (achterin is hier ruimte voor).

4. (Huis)arts: .....
Naam: .....
Adres: .....
Telefoon: .....
Plaats: .....

5. Predikant / (wijk)ouderling / scriba:
Naam: .....
Adres: .....
Telefoon: .....
Plaats: .....

6. Eventueel de executeur - testamentair:
Naam: .....
Adres: .....
Telefoon: .....
Plaats: .....

7. Eventueel de naam van de notaris
(indien er een testament is):
Naam: .....
Adres: .....
Telefoon: .....
Plaats: .....

Toelichting

Als iemand overleden is, moet er allereerst een *arts* worden ontboden die officieel de dood moet vaststellen en een verklaring daarvan heeft op te stellen. Na het bellen van de arts kan het beste de begrafenisondernemer worden gebeld met het verzoek of hij kan komen in verband met het regelen van de begrafenis. Tevens is het wenselijk dat de predikant of de (wijk)ouderling gebeld wordt, zodat ook hij betrokken kan zijn bij de voorbereidingen die worden getroffen en tegelijk pastorale bijstand kan verlenen in de droeve omstandigheden.

Voordat de begrafenisondernemer komt, is het nuttig om het trouwboekje alvast op te zoeken, eventuele (donor)codicillen, verzekeringspolissen en deze wilsbeschikking. Het zal het gesprek in belangrijke mate vergemakkelijken.

---

3. Algemene zaken

---

1. Het is mijn wens om begraven te worden. Ik neem uitdrukkelijk afstand van crematie.

2. De begrafenis zal uitgevoerd worden door de hieronder vermelde begrafenisondernemer (uitvaartleider / uitvaartonderneming):

Naam: .....

Adres: .....

Telefoon: .....

Plaats: .....

3. De laatste verzorging (het afleggen) wordt toebedeeld aan:

de begrafenisonderneming

familie

.....

4. De gewenste kleding bij de laatste verzorging:

.....

.....

.....

.....

(hierbij valt ook te denken aan: met of zonder bril en sieraden)

5. De plaats betreffende de opbaring:

het woonhuis, zo mogelijk

de kerk

- woonzorgcentrum / verpleeghuis
- rouwcentrum (aula)
- .....

6. Persoonlijke wensen met betrekking tot de kist:

- een massief houten kist van .....
- een gefineerde kist van .....
- houten / metalen handvaten aan de kist
- .....

7. De sluiting van de kist vindt plaats

- direct na overlijden
- op het laatste moment

Indien mogelijk **wel/niet** door de naaste nabestaanden. Dit voor de verwerking van hun verdriet.

8. De gewenste begraafplaats:

.....

9. Het gewenste graf betreft een:

- algemeen graf
- familiegraf
- er is reeds een familiegraf, dit familiegraf is te vinden op en heeft als (vak en nummer) aanduiding:

.....

10. De gegevens van de bank/ giro en (eventuele) verzekeringspolissen, en dergelijke zaken zijn te vinden in:

.....

De volgende persoon is van deze zaken op de hoogte:

Naam: .....

Adres: .....

Woonplaats:.....

Tel. nr.:.....

Toelichting vraag 5

Eén van de vragen van de begrafenisondernemer aan uw nabestaanden zal ook zijn, waar u opgebaard moet worden. Daar zijn verschillende mogelijkheden voor. U kunt thuis opgebaard worden, maar ook in een rouwcentrum of in een opbaarruimte van een woonzorgcentrum / verpleeghuis. Het voordeel van thuis opbaren is dat er voortdurend afscheid van u genomen kan worden wanneer men wil. Opbaren elders brengt met zich mee, dat men alleen kan gaan kijken op afspraak.

Indien gebruik gemaakt wordt van een zaal van het woonzorgcentrum / verpleeghuis zijn de aanwezigen gehouden aan de daar opgestelde regels.

Toelichting vraag 6

Aan de buitenkant ogen een massief houten kist en een gefineerde kist gelijk. De prijs van de eerste is echter vele malen hoger dan van de laatste.

Toelichting vraag 9

Het verschil tussen een familiegraf en een algemeen graf is dat in een algemeen graf verschillende mensen worden begraven. Het wordt meestal sneller geruimd (na 10 jaar). Het is goedkoper dan een familiegraf. Een algemeen graf wordt ook wel een huurgraf genoemd. Een familiegraf is een graf voor familie, er worden geen anderen in begraven. Meestal kan er een grotere steen op worden geplaatst en blijft het langer intact. Men koopt het voor een bepaalde tijd (20, 30 of 40 jaar) met mogelijkheid van verlenging. Het is belangrijk om na te gaan wat in uw situatie het beste is.

---

4. De rouwkaart en condoléance

In het gesprek met de begrafenisondernemer wordt ook de rouwkaart aan de orde gesteld. Het vergemakkelijkt de bespreking in belangrijke mate als de nabestaanden weten hoe de rouwkaart naar uw wens opgesteld moet worden.

Hieronder kunt u uw persoonlijke wensen kenbaar maken.

1. Boven aan de kaart wordt de volgende bijbeltekst of psalm geplaatst:

.....
.....
.....
.....

2. De aankondiging van mijn overlijden moet het volgende bevatten:

.....
.....
.....
.....

- De Naam van de Heere moet in de aankondiging genoemd worden.

3. Onder deze aankondiging moeten de volgende namen komen te staan:

.....
.....
.....
.....
.....

4. Verder moet er op de kaart het volgende worden vermeld:

- geen bloemen
- geen toespraken
- gepaste kleding
- .....

De kaart moet een **zwarte / grijze** rand hebben.

5. Gewenste zaken rondom de condoléance:

- geen aparte condoleanceavond(en) vóór mijn begrafenis
- geen condoleren vlak voor de begrafenis
- geen condoleren na afloop van de begrafenis
- geopende kist
- gesloten kist
- geen kaarsen
- .....

De kerkenraad heeft **wel/niet** gelegenheid tot dagsluiting en/of afsluiting van condoleancebezoek met bijbellezen, een stichtelijk woord en gebed.

6. Er wordt **wel/geen** gebruik gemaakt van het plaatsen van een rouwadvertentie. Zo wel, dan wordt de rouwadvertentie geplaatst in:

- een kerkelijk orgaan, nl. ....
- het Reformatorisch Dagblad
- de plaatselijke of regionale krant, nl. ....
- .....

7. De lijst met personen die een rouwkaart dienen te ontvangen (met bijbehorende adressen) is te vinden in .....
of is toegevoegd achter in deze handreiking.

---

5. De rouwdienst

Voorafgaand aan de begrafenis wordt een rouwdienst gehouden. Dat is een dienst waarin gewoonlijk de eigen predikant of consulent voorgaat en waarin aan u teruggedacht wordt, waarin gebeden en/of gezongen wordt en waarin voornamelijk geluisterd wordt naar de verkondiging van het Woord des Heeren. De predikant die voorgaat, houdt zo mogelijk rekening met bepaalde wensen van u. U kunt ze hieronder aangeven.

1. De rouwdienst zal worden gehouden in:

- de aula van de begraafplaats
- (de zaal van) de kerk
- de zaal van het woonzorgcentrum of verpleeghuis
- het rouwcentrum
- besloten kring
- .....

2. Ik wil **wel/niet** opgebaard worden, daar waar de rouwdienst gehouden wordt.

3. Het zingen van psalmen tijdens een rouwdienst is streekgebonden. Dat geldt ook voor inleidend of uitleidend orgelspel.

- mijn verzoek is om aan te sluiten bij het kerkelijke en/of plaatselijke beleid

○ de volgende psalmen worden (mogelijk) gezongen in de rouwdienst:

.....
.....

4. Ik vind het **wel / niet** goed als anderen dan de predikant **voor / na** de rouwdienst het woord voeren. Mochten anderen het woord voeren, dan mogen zij mij niet aanspreken.

5. Ik wil graag dat aan het einde van de rouwdienst bij het uitdragen van de kist, de volgende psalm gespeeld wordt.....

6. Overige opmerkingen.....
.....
.....
.....
.....

---

6. De begrafenis

Het is heel belangrijk dat de begrafenis op een ordelijke wijze verloopt. Ook daarvoor kunnen we onze voorbereidingen treffen.

1. Achter de lijkwagen volgen:

- volgauto's
- eigen auto's
- deels volgauto's voor naaste familie, deels eigen auto's
- .....

2. De (kerk)klok wordt **wel/niet** geluid tijdens de gang naar de begraafplaats.

3. Het begraven zal **wel/niet** in besloten familiekring plaats hebben.

4. Ik zou **wel/niet** ten grave gedragen worden door mijn eigen (klein)kinderen.

Voorafgaande aan een toespraak bij de begrafenisplechtigheid, zal de kist geheel in het graf dalen.

5. Ik zou het **wel/niet** op prijs stellen als er bij mijn graf ook gezongen wordt. Indien wel, dan stel ik voor:
.....

6. Het dankwoord ná de begrafenis zou misschien uitgesproken kunnen worden door.....

7. In dit dankwoord moeten in ieder geval niet vergeten worden:

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

8. Na de begrafenis stel ik er **wel/geen** prijs op dat de familie nog bijeen is.

---

7. Na de begrafenis

Ná de begrafenis zijn er nog veel zaken te regelen voor de nabestaanden. Om dit voor hen eenvoudiger te maken kan bij dit onderdeel nog een aantal zaken worden genoteerd die voor hen van belang zijn.

1. Er is **wel/geen** testament. Het inschrijvingsnummer is.....

2. Mijn testament is opgesteld door (onder ‘kennisgeving van overlijden’) genoemde notaris.

3. Een exemplaar van dit testament ligt
.....

4. Ik wil dat er **wel / geen** gedenksteen met inscriptie geplaatst wordt:
 met sobere gegevens
 hierin beslist mijn familie
 .....

5. Mijn huisdier(en) moet(en) ná overlijden (zo mogelijk) ondergebracht worden bij:
 .....
 .....
 .....

6. Hieronder is nog ruimte om een aantal persoonlijke zaken en wensen te vermelden die eerder in deze wilsbeschikking niet aan de orde kwamen, bijv. de bedankkaart, abonnementen en lidmaatschappen.

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Verantwoording

Deze handreiking is samengesteld door de identiteitscommissie van de Stichting Gereformeerde Zorgcentra Zuid-Holland. De commissie heeft dankbaar gebruik gemaakt van de gelijknamige brochure 'Zó wil ik het als mijn sterven daar is' van ds. C.J. Droger (Chr. Ger. Predikant te Vlaardingen) en diverse wilsbeschikkingen van begrafenisondernemingen.

© SGZZH